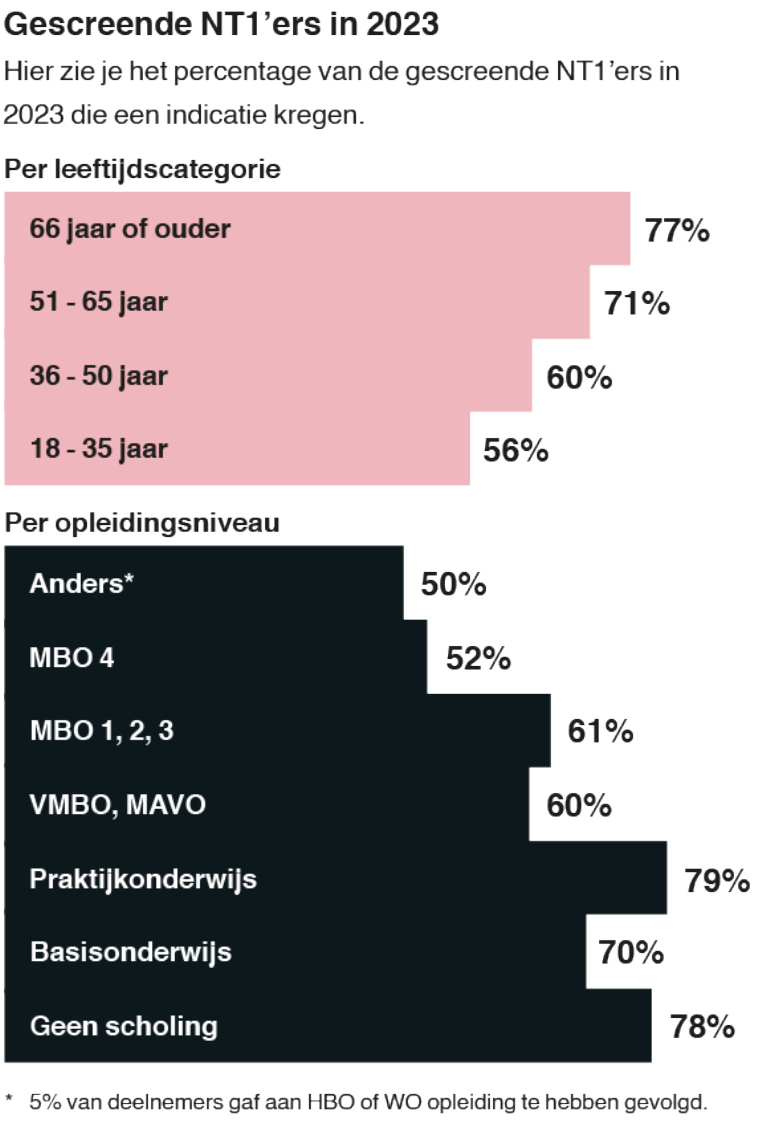
Screenen op basisvaardigheden in de praktijk (kennisblad)

Screenen in 2023

In 2023 werd bij 6.565 mensen een Basismeter afgenomen. Hiervan waren 3.780 mensen NT1’er: deze deelnemers hebben Nederlands als moedertaal en hebben in Nederland op de basisschool gezeten. In dit kennisblad vind je alle resultaten uit 2023 op een rij:

Resultaten screenen op basisvaardigheden in 2023

Kennisblad
Download

Welke NT1’ers bereikten we?

- De meerderheid was man.
- De leeftijdscategorie waar de meeste NT1’ers een indicatie kregen was 66 jaar of ouder. Toch kreeg ook meer dan 50% van de NT1’ers in elk van jongere leeftijdscategorieën een indicatie. Moeite met basisvaardigheden hebben is dus niet leeftijdsgebonden.1

- Van alle NT1’ers die aangaven geen scholing te hebben gevolgd, kreeg 78% een indicatie. Maar ook bij de groep NT1’ers die een MBO 1, 2 of 3 opleiding volgden, had 61% moeite met basisvaardigheden. Hieruit blijkt dat velen met een diploma alsnog moeite hebben met basisvaardigheden.

Waarom is aandacht voor basisvaardigheden belangrijk?

- Lage basisvaardigheden is de oorzaak van 10% van de arbeidsongevallen op het werk. Lees meer op: taalwerkt.nl.
- Lage basisvaardigheden heeft financiële gevolgen. 50,3% van de onderzochte mensen bij Kredietbank Nederland en Syncasso valt in de risicogroep voor lage basisvaardigheden. Mensen die moeite hebben met lezen en rekenen zijn oververtegenwoordigd onder mensen die zich melden bij de schuldhulpverlening.
- Ook hebben laaggeletterden 3x vaker een uitkering dan niet-laaggeletterden.
- De problematiek rondom lage basisvaardigheden kost de maatschappij jaarlijks 1,13 miljard euro.
- Het hebben van lage basisvaardigheden heeft invloed op iemands gezondheid. Zo maken laaggeletterden vaker gebruik van de huisarts. En voelen zij zich vaker lichamelijk en geestelijk minder gezond, dan mensen die niet laaggeletterd zijn.
- 1 op de 9 ouders met minderjarige kinderen is laaggeletterd. Kinderen met een taalachterstand hebben een grotere kans om op latere leeftijd laaggeletterd te worden dan kinderen zonder taalachterstand.

Met het screenen maak je het bespreken van basisvaardigheden veel makkelijker. Zo kunnen we cliënten beter begeleiden naar een duurzame baan en direct scholing op maat aanbieden.

– *UWV Twente*

Tips

Betrek binnen de gemeente de afdeling Werk en Inkomen, Bijstand of de Sociale dienst om structureel te screenen. Bekijk hiervoor ook eens het stappenplan Screenen in de bijstand.

Betrek ervaringsdeskundigen bij het proces. Zoals voor maken van de uitnodigingsbrief. Dit kan bijvoorbeeld via Stichting ABC.

Bespreekbaar maken

Met alle mensen die een indicatie krijgen is een gesprek geweest over hun basisvaardigheden. In dat gesprek kunnen ze worden doorverwezen naar passend aanbod om hun basisvaardigheden te verbeteren. Een persoonlijke (warme) doorverwijzing is belangrijk. Is het in gesprek gaan nog lastig? En wil je leren hoe je de uitslag bespreekbaar kunt maken? Neem dan contact op met je lokale adviseur voor tips of informatie over onze workshops. Of ga naar www.lezenenschrijven.nl/ regionale-adviseurs.

Zelf onze Basismeters uitproberen?

Ga naar www.basismeters.nl. Bekijk de demo’s en vraag een inlog aan. Hoe werkt screenen in de praktijk? Gebruik dit stappenplan:

Literatuurlijst

1. Buisman, M., Bollen, I., Jacobs, B., Huijts, T., Cornelisse, R., & van Guilik, N., Elshof, D., & Van Griensven, L.
   (2024). PIAAC 2023: Kernvaardigheden van volwassenen. Resultaten van de Nederlandse survey 2023.
   Amstelveen: Kohnstamm Instituut.
2. Lindhout, P. (2010). Taalproblemen als onderschat gevaar, Best Practices bij Seveso II bedrijven. Tijdschrift voor toegepaste Arbowetenschap, 23 (1), 6-13.
3. Keizer, M. (2018). Lezen≠ begrijpen. Onderzoek naar leesvaardigheid onder mensen met financiële
   problemen. Rijksuniversiteit Groningen.
4. Madern, T., Jungmann, N., & van Geuns, R. C. (2016). Over de relatie tussen lees- en rekenvaardigheden en financiele problemen. Stichting Lezen en Schrijven.
   5. Groot, A., Christoffels, I., Clement, C. & Lam, J.F. (2018). De laaggeletterden centraal. ’s-Hertogenbosch:
   ECBO.

6. PWC. (2018). Maatschappelijke kosten laaggeletterdheid. Stichting Lezen en Schrijven.
7. Heide, I., & van der, Rademakers, J. (2015). Laaggeletterdheid en gezondheid: stand van zaken. Utrecht:
NIVEL
8. Buisman, M., Allen, J., Fouarge, D., Houtkoop W., & Van der Velden. (2013). PIAAC 2012: de belangrijkste
resultaten. ‘s-Hertogenbosch: Expertisecentrum Beroepsonderwijs i.s.m. het Researchcentrum voor
Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA), Universiteit Maastricht.
9. Matute, E., Montiel, T., Pinto, N., Rosselli, M., Ardila, A., & Zarabozo, D. (2012). Comparing cognitive
performance in illiterate and literate children. International Review Education, 58(1), 109-127.
10. Stichting Lezen en Schrijven. (z.d.). Screenen met de Basismeters bij UWV in Twente: pilot screenen bij UWV
Twente. Geraadpleegd op 24 januari 2024, van
https://www.lezenenschrijven.nl/wat-doen-wij/oplossingvoor-je-vraagstuk/screenen-met-de-basismeters-bij-uwv-twente